

*Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қаржы нарығын және қаржы
ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті*

Жинақтау және есеп беру департаменті

*Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының 2012
жылғы I қаңтардағы ағымдағы жағдайы*

Көлемі: 8 бет

Кесте саны: 10

Графиктер саны: 5

Кезеңділігі: ай сайын жаңаланады

2012 жыл

1.01.2012ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР Сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы.

3-кесте. ҚР сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының инвестициялық портфельінің құрылымы

1-график. ҚР сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының инвестициялық портфель құрылымының динамикасы.

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

4-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

2-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

5-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі.

6-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі.

3-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы.

4-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы.

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

7-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы.

5-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

8-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы.

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ.

9-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

10-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

11-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1.01.2012ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

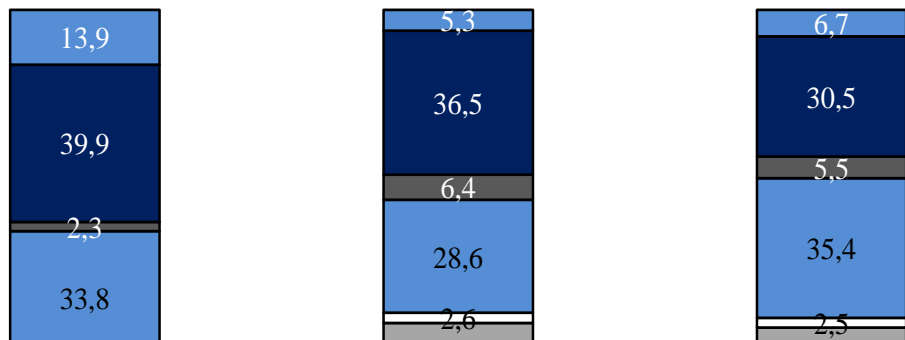
Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	1.01.11	1.01.12
Сақтандыру ұйымдарының саны	40	38
Өмірді сақтандыру бойынша	7	7
Сақтандыру брокерлерінің саны	13	14
Актуарийлердің саны	70	85
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	27	33
Капиталында шетелдік қатысушылар бар сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары (тоқсандық деректер)	10	8

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР Сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы.

Активтер	1.01.11		1.01.12		Өсімі, в %
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Ақша	27 431,4	8,0	24 357,9	6,3	-11,2
Орналастырылған салымдар	70 699,7	20,6	92 002,0	23,7	30,1
Бағалы қағаздар	151 171,8	44,0	182 267,6	47,0	20,6
"Кері РЕПО" операциясы	9 589,2	2,8	9 692,5	2,5	1,1
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықтар	16 166,6	4,7	20 697,7	5,3	28,0
Негізгі қаражат	6 656,1	1,9	8 255,1	2,1	24,0
Қайта сақтандыру активтері	44 662,9	13,0	32 827,6	8,5	-26,5
Өзге дебиторлық берешек	11 953,0	3,5	10 884,2	2,8	-8,9
Басқа активтер	4 903,7	1,4	6 687,3	1,8	36,4
Активтердің жиынтығы	343 234,4	100,0	387 672,0	100,0	12,9

1-график. ҚР сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының инвестициялық портфель құрылымының динамикасы.

1.01.2012ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

1.01.2012ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының инвестициялық портфелінің құрылымында ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары (35,5%) ең көп үлеске ие, басқа банктерде орналастырылған салымдар 32,4%, ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары 17,3% болады, шетел мемлекеттерінің МБҚ 2,5%, шетел эмитенттерінің корпоративтік БҚ, қаржы құралдары 5,5% және сәйкесінше 6,8% болып келеді.

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

4-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

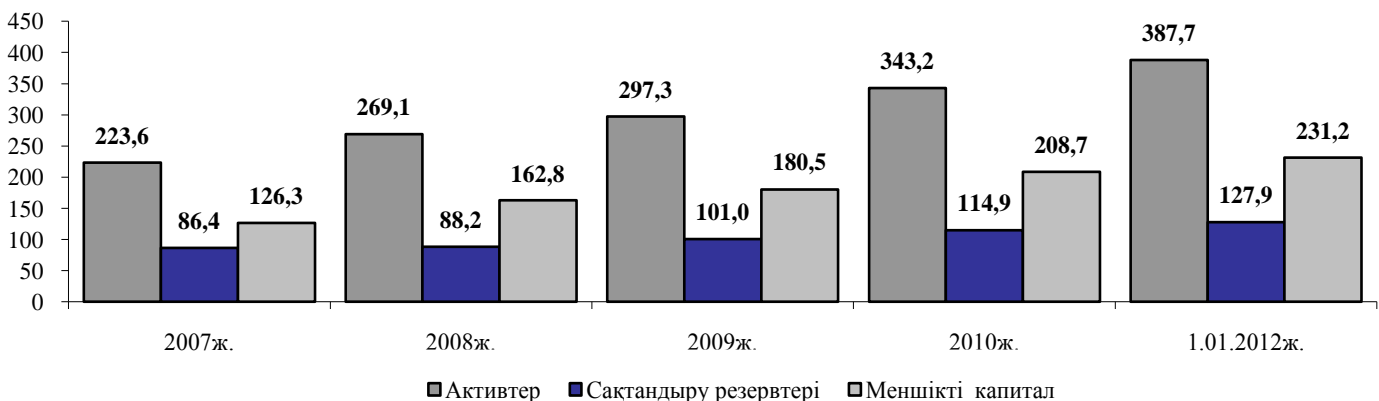
Міндеттеме	1.01.11		1.01.12		Өсімі, в %
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Резервтер	114 919,2	85,4	127 858,4	81,7	11,3
Алынған заемдар	0,0	0,0	6 000,0	3,8	-
Қайта сақтандырушылармен есеп айырысу	10 136,4	7,5	11 484,1	7,3	13,3
Сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметі бойынша делдалдармен есеп айырысу	714,5	0,5	884,2	0,6	23,7
Сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша төленетін шоттар	796,4	0,6	787,6	0,5	-1,1
Басқа кредиторлық берешек	2 310,5	1,7	2 678,2	1,7	15,9
Басқа міндеттеме	5 699,8	4,2	6 817,0	4,4	19,6
Міндеттемелердің жиынтығы	134 576,8	100,0	156 509,5	100,0	16,3
Меншікті капитал (баланс бойынша)	208 657,6	-	231 162,4	-	10,8

2012 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының міндеттемелер сомасы 156 509,5 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күнінен 16,3%-ға артық.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін құрған сақтандыру резервтерінің көлемі 127 858,4 млн. теңге болды, бұл 2011 жылғы 1 қаңтарда құрылған резервтер көлемінен 11,3% артық.

2-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы, млрд. теңге

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	1.01.11		1.01.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығы нда %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	139 963,9	100,0	175 528,7	100,0	25,4
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	35 437,0	25,3	45 465,4	25,9	28,3
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	20 881,9	58,9	25 575,1	56,3	22,5
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	892,7	2,5	1 123,4	2,5	25,8
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқару кезінде оны жазатайым жағдайлардан сақтандыру	11 299,7	31,9	16 736,7	36,8	48,1
өзге міндетті сақтандыру сыныптары	2 362,8	6,7	2 030,2	4,5	-14,1
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	35 144,9	25,1	53 521,8	30,5	52,3
өмірді сақтандыру	1 655,3	4,7	6 473,4	12,1	в 3,9 раза
аннуитеттік сақтандыру	16 990,5	48,3	24 005,5	44,9	41,3
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	6 755,0	19,2	11 074,6	20,7	63,9
ауырған жағдайдан сақтандыру	9 744,1	27,7	11 968,3	22,4	22,8
Ерікті мүлдіктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	69 382,0	49,6	76 541,6	43,6	10,3
автомобиль көлігін сақтандыру	3 206,0	4,6	3 982,7	5,2	24,2
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды және жүктерді сақтандыруды қоспағанда, мүлдікті сақтандыру	32 733,9	47,2	37 075,6	48,4	13,3
автомобиль, әуе, су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	16 583,1	23,9	13 890,6	18,1	-16,2
өзге да қаржы шығындарынан сақтандыру	6 282,3	9,1	10 648,2	13,9	69,5
өзге ерікті мүлдіктік сақтандыру сыныптары	10 576,7	15,2	10 944,5	14,3	3,5

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

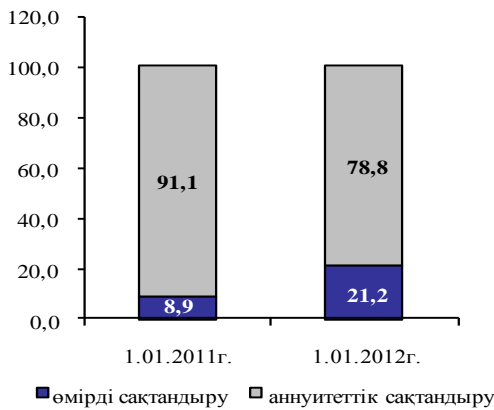
Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	1.01.11		1.01.12		Өсімі, в %
	млн. теңге	жиынтығы нда %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша барлығы	139 963,9	100,0	175 528,7	100,0	25,4
Өмірді сақтандыру	18 645,8	13,3	30 478,8	17,4	63,5
Жалпы сақтандыру	121 318,1	86,7	145 049,9	82,6	19,6

1.01.2012ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

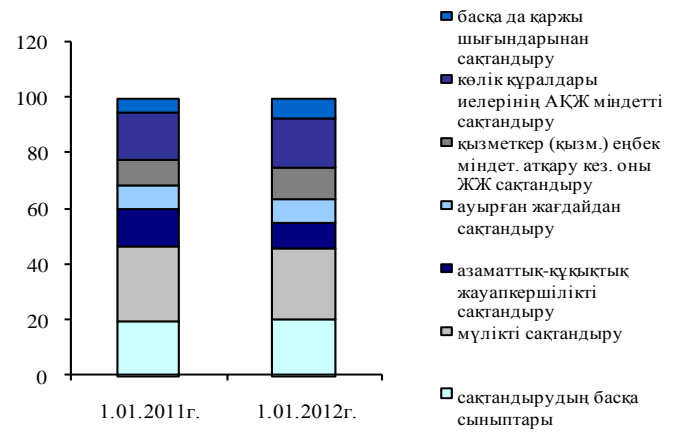
"Өмірді сақтандыру саласы". 2012 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша "Өмірді сақтандыру саласы" жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 30 478,8 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күнінен 63,5%-ға артық. "Өмірді сақтандыру саласы" жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақылардағы үлесі есепті күні 2011 жылғы 1 қаңтардағы 13,3%-ға қарсы 17,4% болды.

"Жалпы сақтандыру саласы". 2011 жылы 11 ай ішінде "жалпы сақтандыру саласы" бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 145 049,9 млн. теңге болды, бұл 2010 жылғы ұқсас кезеңнен 19,6%-ға артық.

3-график. "Өмірді сақтандыру" саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

4-график. "Жалпы сақтандыру" саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

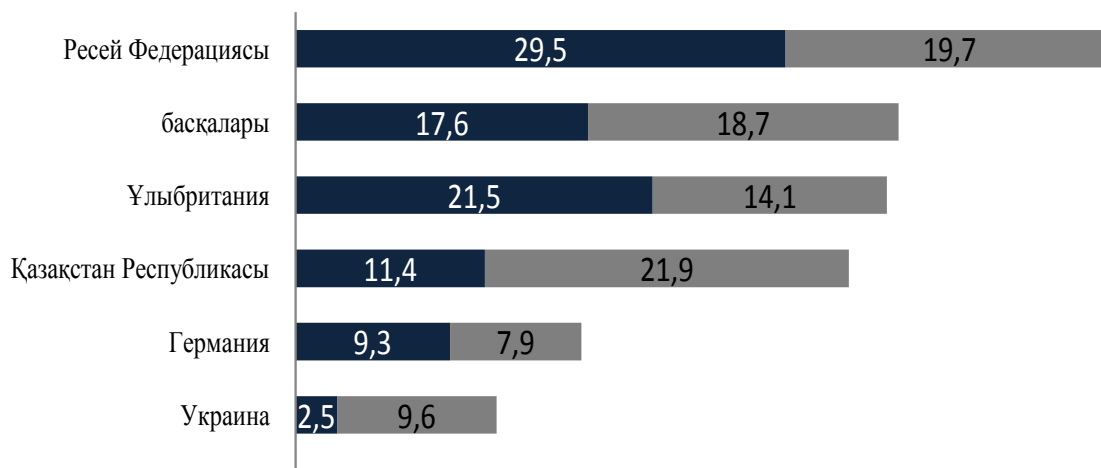
Сақтандыру сыйлықақылары	1.01.11		1.01.12		Өсімі, в %
	млн. теңге	%-бен *	млн. теңге	%-бен *	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	59 856,2	42,8	64 822,5	36,9	8,30
резиденттерге	6 798,2	4,9	14 202,7	8,1	108,92
резидент еместерге	53 058,0	37,9	50 619,8	28,8	-4,60
Барлығы резидент еместерден қайта сақтандыруға қабылданды	6 845,9	4,9	8 153,9	4,6	19,11

*Тікелей сақтандыру шарттарына пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 64 822,5 млн. теңге болды немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 36,9% құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резидент еместеріне қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 28,8%-ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 22 974,6 млн. теңге болады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резидент еместерінен қайта сақтандыруға алынған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 8 153,9 млн. теңге болады.

5-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

Сақтандыру төлемдері	1.01.11		1.01.12		Өсімі, в %
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығын да %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	25 250,6	100,0	43 139,1	100,0	70,8
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	9 334,4	37,0	11 737,4	27,2	25,7
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	4 348,6	46,6	6 654,6	56,7	53,0
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	7,0	0,1	17,6	0,2	в 2,5 раза
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқару кезінде оны жазатайым жағдайлардан сақтандыру	4 087,9	43,8	4 792,1	40,8	17,2
Басқа міндетті сақтандыру сыныптары	890,9	9,5	273,0	2,3	-69,4
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	13 007,8	51,5	22 886,0	53,1	75,9
өмірді сақтандыру	164,1	1,3	244,5	1,1	49,0
аннуитеттік сақтандыру	5 918,2	45,5	13 796,9	60,3	в 2,3 раза
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	515,6	4,0	404,0	1,8	-21,7
ауырған жағдайдан сақтандыру	6 409,9	49,3	8 440,7	36,9	31,7
Ерікті мүлдіктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	2 908,4	11,5	8 515,7	19,7	в 2,9 раза
автомобиль көлігін сақтандыру	1 212,8	41,7	1 311,1	15,4	8,1
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды және жүктерді сақтандыруды қоспағанда, мүлдікті сақтандыру	615,8	21,2	1 222,7	14,4	98,6
автомобиль, әуе, су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	70,6	2,4	493,2	5,8	в 7 раз
өзге де қаржы шығындарынан сақтандыру	173,4	6,0	4 298,0	50,5	в 24,7 раза
өзге ерікті мүлдіктік сақтандыру сыныптары страхования	835,8	28,7	1 190,7	14,0	42,5

1.01.2012ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Табыс/Шығын	1.01.11		1.01.12		Өсімі, в %
	млн. теңге	%-бен	млн. теңге	%-бен	
Сақтандыру қызметінің кірістері	91 522,3	81,2	125 660,9	87,0	37,3
Инвестициялық қызметтің кірістері	20 800,3	18,5	18 219,9	12,6	-12,4
Басқа қызмет кірістері	411,2	0,4	594,9	0,4	44,7
Кірістердің жиынтығы	112 733,9	100,0	144 475,7	100,0	28,2
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	24 238,0	33,1	35 019,9	33,4	44,5
Басқа шығыстар	49 050,8	66,9	69 786,4	66,6	42,3
Шығыстардың жиынтығы	73 288,8	100,0	104 806,3	100,0	43,0
Табыс салығын төлегенге дейінгі таза кіріс (шығын)	39 445,1	-	39 669,4	-	0,6
Корпоративтік табыс салығын төлеу бойынша шығыстар	3 763,9	-	5 169,2	-	37,3
Салықтарды төлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	35 681,2	-	34 500,2	-	-3,3
ROA	10,9	-	9,5	-	-
ROE	18,5	-	15,8	-	-

1.01.2012ж. жағдай бойынша Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының таза пайдасы (шығыны) 34 500,2 млн. теңге болып, былтырғы жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда 3,3% азайған.

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	1.01.2011ж.	1.01.2012ж.
ЖІӨ, млрд. теңгемен	19 303,6	26 310,2 ³
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,73	0,67 ⁴
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,08	0,88
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,78	1,47
Сақтандыру сыйлықақыларының жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен	8 645,3	10 537,4 ⁵

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

Сақтандыру нарығындағы жиынтық көрсеткіштердің үлесі, %	1.01.2011ж.	1.01.2012ж.
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	37,5	31,8
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	54,0	50,5
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	33,0	22,4
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	47,1	41,4
Бес ірі сақтандыру компаниясының активтері	51,6	52,6
Бес ірі сақтандыру компаниясының меншікті капиталы	62,8	63,3

Қаралып отырған кезеңде сақтандыру нарығының сақтандыру сыйлықақылары мен сақтандыру төлемдері бойынша шоғырлану деңгейінің төмендегені байқалады. 5 ірі сақтандыру компаниясының үлесіне 31,8% сақтандыру сыйлықақылары және 22,4% сақтандыру төлемдері тиесілі болды. Бес сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 52,6% болды.

³ – деректер ҚР Экономикалық даму және сауда министрлігінің ресми сайтынан алынды (Үкіметтің 2008 жылғы 26 тамыздағы отырысында (Үкімет отырысының 26.08.2008 жылғы №32 хаттамасы) мақұлданған Қазақстан Республикасының әлеуметтік экономикалық дамуы және бюджеттік параметрлерінің болжамындағы өзгерістерге сәйкес)

⁴ – 2011 жылғы қаңтар-желтоқсанда қабылданған сақтандыру сыйлықақылары.

⁵ – Қазақстан Республикасының статистика жөніндегі агенттігінің деректері бойынша ҚР халқының саны 01.12.2011ж. 16 657 740 адамды құрайды.